

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. szeptember 4.*

„Előzetes döntéshozatal – A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezése – Gyümölcsök és zöldségek – Forgalmazási szabályok – A »származási ország« fogalma – 1234/2007/EK rendelet – A 113a. cikk (1) bekezdése – 1308/2013/EU rendelet – A 76. cikk (1) bekezdése – Az áruk nem preferenciális származására vonatkozó fogalom meghatározások – 2913/92/EGK rendelet – A 23. cikk (1) bekezdése és (2) bekezdésének b) pontja – 952/2013/EU rendelet – A 60. cikk (1) bekezdése – Az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet – A 31. cikk b) pontja – Egy másik tagállamban elvégzett termelési szakaszok – Az élelmiszerek címkézése – A fogyasztók megtévesztésére alkalmas címkézés tilalma – 2000/13/EK irányelv – A 2. cikk (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja – 1169/2011/EU rendelet – A 7. cikk (1) bekezdésének a) pontja – Az 1. cikk (4) bekezdése – A 2. cikk (3) bekezdése – Magyarázó információk”

A C-686/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. december 7-én érkezett, 2017. szeptember 21-i határozatával terjesztett elő

a **Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV**

és

a **Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, C. Toader, A. Rosas (előadó), L. Bay Larsen és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: M. Aleksejev egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. január 23-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV képviseletében C. Rohnke Rechtsanwalt,
- a Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH képviseletében C. Filippitsch Rechtsanwalt,

* Az eljárás nyelve: német.

- a német kormány képviselőjében T. Henze, D. Klebs és R. Kanitz, később: D. Klebs és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében A.-L. Desjonquères, D. Colas és S. Horrenberger, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: A. Collabolletta avvocato dello Stato,
- az Európai Bizottság képviselőjében B. Hofstötter, C. Hödlmayr és K. Herbout-Borcza, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. április 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a mezőgazdasági politika területére vonatkozó rendelkezéseknek, a Vámkódex termékek származására vonatkozó rendelkezéseinek és a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó rendelkezéseknek az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs Frankfurt am Main eV (tisztességtelen verseny elleni küzdelemmel foglalkozó Frankfurt am Main-i egyesület,; a továbbiakban: Zentrale) és a Prime Champ Deutschland Pilzkulturen GmbH (a továbbiakban: Prime Champ) között egy arra irányuló kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy ez utóbbi szüntesse meg a termesztett gombák „Származási hely: Németország” jelöléssel, egyéb magyarázó információk nélkül történő forgalmazását.

Jogi háttér

Az uniós jog

A mezőgazdasági előírások

– Az 1234/2007 rendelet

- 3 A 2008. április 14-i 361/2008/EK tanácsi rendelettel (HL 2008. L 121., 1. o.; helyesbítés: HL 2011. L 276., 63. o.) módosított, a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet (HL 2007. L 299., 1. o.; helyesbítések: HL 2010. L 63., 30. o.; HL 2013. L 97., 4. o.; a továbbiakban: 1234/2007 rendelet) (49) preambulumbekkezdése így szól:

„A mezőgazdasági termékek forgalmazására vonatkozó előírások alkalmazása hozzájárulhat a termelés és a forgalmazás gazdasági feltételeinek, valamint a termékek minőségének javulásához. Az ilyen előírások alkalmazása ezért a termelők, a kereskedők és a fogyasztók érdekeit egyaránt szolgálja. [...]”

- 4 Az 1234/2007 rendeletnek „A gyümölcs- és zöldségágazat termékeinek forgalmazására vonatkozó további követelmények” című 113a. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) A fogyasztók részére frissen történő árusításra szánt gyümölcs- és zöldségágazati termékeket kizárólag akkor lehet forgalmazni, ha azok épek, egészségesek és kereskedelmi minőségűek, továbbá ha fel van tüntetve a származási ország.”

– Az 543/2011/EU végrehajtási rendelet

- 5 A 2011. június 22. óta alkalmazandó, az 1234/2007 rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról szóló, 2011. június 7-i 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2011. L 157., 1. o.) 3. cikkének (1) bekezdése értelmében az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében szereplő követelmények képezik az általános forgalmazási előírást, amelynek a részleteit az 543/2011 végrehajtási rendelet I. mellékletének A. része tartalmazza.
- 6 E végrehajtási rendelet I. melléklete A. részének 4. pontja a termékek eredetének jelölésére vonatkozik:

„A származási ország teljes neve. A tagállamok valamelyikéből származó termék esetében a jelölést a származási ország nyelvén vagy a rendeltetési ország fogyasztói számára érthető más nyelven kell feltüntetni. Más termék esetében a jelölés nyelve a rendeltetési ország fogyasztói számára érthető bármely nyelv.”

– Az 1308/2013/EU rendelet

- 7 Az 1234/2007 rendeletet hatályon kívül helyezte a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 671.o.; helyesbítések: HL 2014. L 189., 261. o.; HL 2014. L 232., 25. o.; HL 2016. L 130., 9. o.; HL 2017. L 262., 16. o.).

- 8 Az 1308/2013 rendelet (74) preambulumbekzdése a következőképpen szól:

„A fogyasztók részére frissen történő árusításra szánt gyümölcs- és zöldségágazati termékeket kizárólag akkor lehet forgalmazni, ha azok épek, megfelelőek és kereskedelmi minőségűek, továbbá ha fel van tüntetve a származási ország. E követelmény megfelelő alkalmazásának biztosítása, valamint bizonyos meghatározott körülmények figyelembevétele érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy bizonyos jogi aktusokat fogadjon el a szóban forgó követelmény alóli egyedi eltérések tekintetében.”

- 9 Az 1308/2013 rendelet 75. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A forgalmazási előírások az alábbi ágazatok és termékek közül egyre vagy többre alkalmazhatók:

[...]

b) gyümölcs- és zöldségfélék;

[...]

(6) A fogyasztói elvárások, továbbá annak figyelembevétele érdekében, hogy javítani kell a mezőgazdasági termékek minőségét, valamint az előállításukat és forgalmazásukat érintő gazdasági feltételeket, a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az (1) bekezdésben szereplő ágazatlista módosítása céljából a 227. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el. Az

ilyen felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak szigorúan a változó fogyasztói keresletből és a műszaki fejlődésből eredő bizonyított szükségletekre, illetve a termékinnovációból eredő szükségletekre kell korlátozódniuk, és azokról a Bizottságnak jelentést kell benyújtania az Európai Parlament és a Tanács számára, amelyben értékelnie kell különösen a fogyasztói igényeket, a gazdasági szereplőkre háruló költségeket és adminisztratív terheket – ideértve a belső piacra és a nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatásokat is –, továbbá a termelők és a végfogyasztók számára kínált előnyöket.”

- 10 Az 1308/2013 rendelet 76. cikke (1) és (4) bekezdésének a szövege a következő:

„(1) Amennyiben továbbá az 75. cikkben említett, alkalmazandó forgalmazási előírások tekintetében ez releváns, a fogyasztók részére frissen történő árusításra szánt gyümölcs- és zöldségágazati termékeket kizárólag akkor lehet forgalmazni, ha azok épek, megfelelőek és kereskedelmi minőségűek, továbbá ha fel van tüntetve a származási ország.

[...]

(4) Az e cikk (1) bekezdésében meghatározott követelmények megfelelő alkalmazásának biztosítása, valamint bizonyos egyedi helyzetek figyelembevétele érdekében a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 227. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az e cikktől való olyan egyedi eltérésekről, amelyek annak megfelelő alkalmazásához szükségesek.”

A vámrendeletek

– A Közösségi Vámkódex

- 11 A Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL 1992. L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o.; a továbbiakban: Közösségi Vámkódex) 23. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Valamely országból származó áruk a teljes egészében ebben az országban létrejött vagy előállított áruk.

(2) »Teljes egészében valamely országban létrejött vagy előállított áruk«:

- a) az ebben az országban kitermelt ásványi termékek;
- b) az ott betakarított növényi termények;

[...].”

- 12 A Közösségi Vámkódex 24. cikke a következőket mondja ki:

„Azokat az árukat, amelyeknek az előállításában egynél több ország vett részt, úgy kell tekinteni, hogy abból az országból származnak, amelyben az utolsó lényeges, gazdaságilag indokolt feldolgozáson vagy megmunkáláson mentek keresztül az ehhez felszerelt vállalkozás területén, és új termék létrehozását eredményezték vagy az előállítás fontos szakaszát képezték.”

– Az Unió Vámkódex

- 13 A Közösségi Vámkódexet hatályon kívül helyezte az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.; a továbbiakban: Unió Vámkódex).

14 Az Unió Vámkódexnek az alkalmazási körét meghatározó 59. cikke a következőket írja elő:

„A 60. és 61. cikk állapítja meg a szabályokat az áruk nem preferenciális származásának meghatározásához, a következők alkalmazásában:

- a) a Közös Vámtarifa, az 56. cikk (2) bekezdésének d) és e) pontjában említett intézkedések kivételével;
- b) az áruforgalommal kapcsolatos különleges tárgykörökre vonatkozó uniós rendelkezések által megállapított, a tarifális intézkedésektől eltérő intézkedések; és
- c) egyéb, az áruk származásával kapcsolatos uniós intézkedések.”

15 Az Unió Vámkódexnek „A származás megszerzése” elnevezésű 60. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított árut az abból az országból vagy területről származónak kell tekinteni.

(2) Az olyan árut, amelynek előállítása egynél több országot vagy területet érint, abból az országból vagy területről származónak kell tekinteni, ahol az utolsó lényeges, gazdaságilag indokolt feldolgozása vagy megmunkálása történt – egy e célra felszerelt vállalkozás területén –, aminek eredményeként új terméket állítanak elő, vagy ami az előállítás fontos szakaszát képezi.”

– Az (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet

16 A 952/2013 rendeletnek a kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2015. L 343., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 87., 35. o.; HL 2017. L 101., 164. o.; HL 2018. L 192., 62. o.) 31. cikke a következőképpen szól:

„Teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított árunak minősülnek:

- a) az ebben az országban vagy területen kitermelt ásványi termékek;
- b) az ott betakarított növényi termékek;

[...]”

17 E rendelet 32. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A 22–01. mellékletben felsorolt árukat úgy kell tekinteni, hogy azon utolsó lényeges feldolgozásuk vagy megmunkálásuk, amelynek eredményeként új termék jön létre, vagy amely az előállítás fontos szakaszát képezi, abban az országban vagy területen történt, amelyben a mellékletben előírt szabályok teljesülnek vagy amelyet ezek a szabályok megjelölnek.”

18 A 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 22–01. mellékletének címe a következő: „Bevezető megjegyzések és a nem preferenciális származást megalapozó lényeges feldolgozási és megmunkálási műveletek jegyzéke”. Az nem tartalmaz különös rendelkezést a termesztett gombák származásának a meghatározására vonatkozóan.

A fogyasztóvédelemre vonatkozó előírások

– A 2000/13/EK irányelv

- 19 Az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 109., 29. o.) 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja a következőképpen rendelkezik:

„A címkézés és az alkalmazott módszerek:

- a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen:
- az élelmiszer jellemzői és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében;
 - az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;
 - annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel;”

- 20 A 2000/13 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 8. pontja a következőket írja elő:

„A 4–17. cikknek megfelelően, és az azokban foglalt kivételek függvényében, a következő adatokat kötelező külön feltüntetni az élelmiszerek címkézésén: [...]

8. a származás vagy eredet helyének adatai abban az esetben, ha az ilyen adatok meg nem adása jelentős mértékben félrevezethetné a fogyasztót az élelmiszer valódi származása vagy eredete tekintetében;”

– Az 1169/2011/EU rendelet

- 21 A 2000/13 irányelvet hatályon kívül helyezte a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 304., 18. o.; helyesbítések: HL 2014. L 331., 40. o.; HL 2015. L 50., 48. o.; HL 2016. L 266., 7. o.).

- 22 Az 1169/2011 rendelet (29) és (33) preambulumbekzdése a következőképpen szól:

„(29) Az élelmiszer származási országának vagy eredete helyének feltüntetését biztosítani kell minden olyan esetben, ha annak hiánya valószínűleg félrevezetné a fogyasztót az élelmiszer valódi származási országa vagy eredetének helye tekintetében. A származási országnak vagy az eredet helyének jelölését minden esetben az iparág számára egyenlő feltételeket biztosító, egyértelműen meghatározott kritériumok alapján kell biztosítani úgy, hogy az ne vezesse félre a fogyasztókat, és hogy a fogyasztók jobban értsék az élelmiszer származási országára vagy eredete helyére vonatkozó információkat. E kritériumok nem vonatkoznak az élelmiszer-vállalkozó nevével vagy címével kapcsolatos jelölésekre.

[...]

(33) Az Unió nem preferenciális származási szabályait a [...] 2913/92/EGK [...] rendelet határozza meg, végrehajtási rendelkezéseit pedig a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezéseinek megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet [(HL 1993. L 253., 1. o; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o.; helyesbítés: magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 16. kötet, 133. o.)] tartalmazza. Az élelmiszerek származási országának meghatározása ezeken az élelmiszer-vállalkozások és hatóságok által jól ismert szabályokon fog alapulni, ami megkönnyíti azok végrehajtását.”

23 Az 1169/2011 rendelet 1. cikke (1) és (4) bekezdése értelmében:

„(1) Ez a rendelet alapul szolgál az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó magas szintű fogyasztóvédelem biztosításához, figyelembe véve a fogyasztók felfogásában és tájékoztatási igényeikben kialakult különbségeket, ugyanakkor biztosítva a belső piac zökkenőmentes működését.

[...]

(4) E rendelet a meghatározott élelmiszerekre alkalmazandó külön uniós rendelkezésekben előírt jelölési követelmények sérelme nélkül alkalmazandó.”

24 E rendelet 2. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„E rendelet alkalmazásában az élelmiszer származási országa az élelmiszernek a 2913/92/EK rendelet 23–26. cikkével összhangban meghatározott származását jelenti.”

25 Az említett rendelet 7. cikke (1) bekezdése a) pontjának szövege a következő:

„Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás nem lehet megtévesztő, különösen:

a) az élelmiszer jellemzői és különösen annak jellege, azonossága, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási országa vagy eredetének helye, előállításának vagy termelésének módja tekintetében.”

26 Az 1169/2011 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásért felelős élelmiszer-vállalkozó az a vállalkozó, akinek neve vagy cégneve alatt az élelmiszert forgalomba hozzák, vagy ha ez a vállalkozó nem letelepedett az Unió területén, akkor az élelmiszert az uniós piacra behozó importőr.”

27 E rendeletnek a „Származási ország vagy az eredet helye” elnevezésű 26. cikke a következőket mondja ki:

„[...]

(2) Kötelező feltüntetni a származási országot vagy az eredet helyét:

a) abban az esetben, ha ezek feltüntetésének elmulasztása félrevezethetné a fogyasztókat az élelmiszer valódi származási országa vagy eredetének helye tekintetében, különösen, ha az élelmiszerral kapcsolatos tájékoztatás vagy a címke egésze egyébként arra utalna, hogy az élelmiszer származási országa vagy eredetének helye más;

b) a XI. mellékletben felsorolt Kombinált Nomenklátúra- (KN-) kódok alá tartozó hús esetében. E pont alkalmazásának előfeltétele, hogy a (8) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusok elfogadásra kerüljenek.

(3) Ha az élelmiszer származási országát vagy eredetének helyét feltüntetik, és az nem egyezik meg elsődleges összetevője vagy összetevői származási országával vagy eredetének helyével,

- a) akkor az érintett elsődleges összetevő származási országát vagy eredetének helyét szintén meg kell adni; vagy
- b) akkor az elsődleges összetevő származási országát vagy eredetének helyét az élelmiszer származási országától vagy eredetének helyétől eltérőként kell feltüntetni.

E bekezdés alkalmazásának előfeltétele, hogy a (8) bekezdésben említett végrehajtási jogi aktusok elfogadásra kerüljenek. [...]

(5) A Bizottság 2014. december 13-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az alábbi élelmiszerek származási országának vagy eredetük helyének kötelező megjelöléséről:

- a) a marhahústól és a (2) bekezdés b) pontjában említettektől eltérő hústermékek;
- b) tej;
- c) a tejtermékek összetevőjeként felhasznált tej;
- d) feldolgozatlan élelmiszerek;
- e) egyetlen összetevőből álló termékek;
- f) a valamely élelmiszernek több mint 50%-át kitevő összetevők.

(6) A Bizottság 2013. december 13-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az összetevőként felhasznált hús származási országának vagy eredete helyének kötelező megjelöléséről.

(7) Az (5) és (6) bekezdésekben említett jelentéseknek figyelembe kell vennie a fogyasztók tájékoztatás iránti igényét, a származási ország vagy az eredet helye kötelező jelölésének megvalósíthatóságát és az ezen intézkedések bevezetéséből eredő költségek és előnyök elemzését, ideértve a belső piacra és a nemzetközi kereskedelemre gyakorolt hatást is.

A Bizottság e jelentéseihez a vonatkozó uniós rendelkezések módosítására vonatkozó javaslatokat is csatolhat.

(8) A Bizottság – hatástanulmányok elvégzését követően – 2013. december 13-ig elfogadja az e cikk (2) bekezdése b) pontjának és (3) bekezdésének alkalmazására vonatkozó végrehajtási jogi aktusokat. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 48. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni. [...]

- 28 Az 1169/2011 rendelet 39. cikke előírja a tagállamok számára azt a lehetőséget, hogy további kötelező adatokat előíró intézkedéseket fogadjanak el, valamint az említett intézkedések elfogadásának a feltételeit.

– Az 1337/2013/EU végrehajtási rendelet

- 29 A Bizottság elfogadta az 1169/2011 rendelet alkalmazási szabályainak a friss, hűtött vagy fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származási országa vagy eredete helyének feltüntetése tekintetében történő megállapításáról szóló, 2013. december 13-i 1337/2013/EU végrehajtási rendeletet (HL 2013.

L335., 19. o.). E rendelet szabályokat állapít meg a friss, hűtött vagy fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származási országának vagy eredete helyének a címkézésen történő feltüntetésére vonatkozóan.

- 30 E végrehajtási rendelet (3) preambulumbekzdésének utolsó mondata a következőképpen rendelkezik:

„A »származás« kifejezést az egyetlen tagállamban vagy harmadik országban született, nevelt és levágott állatokból, tehát teljes egészében egyetlen tagállamban vagy harmadik országban nyert hús esetében történő használatra kell fenntartani.”

– A 2018/775/EU végrehajtási rendelet

- 31 A Bizottság elfogadta továbbá a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke (3) bekezdésének az élelmiszerek elsődleges összetevője származási országának vagy eredete helyének feltüntetésére vonatkozó szabályok tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2018. május 28-i (EU) 2018/775 végrehajtási rendeletet (HL 2018. L 131., 8. o.).

A német jog

- 32 A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) rámutat, hogy 2013-ban a Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch (az élelmiszerekről, a közszükségleti cikkekről és a takarmányokról szóló törvénykönyv; BGBl. 2005. I, 2618. o.) a továbbiakban: LFGB) 11. §-a (1) bekezdése első és második mondata 1. pontjának az alapügy tényállásának időpontját megelőző változata alapján tilos volt az élelmiszerek megtévesztő elnevezéssel, adattal vagy csomagolásban történő forgalmazása vagy reklámozása, különösen olyan kijelentések használata, amelyek alkalmasak voltak a fogyasztónak a származás vagy az eredet tekintetében történő megtévesztésére. E rendelkezésnek az uniós jogban a 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja volt a jogalapja.
- 33 Az LFGB 11. §-a (1) bekezdése 1. pontjának 2014. december 13. óta hatályos, 2013. június 3-án közzétett változata (BGBl. I, 1426. o.) az 1169/2011 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében vett felelős élelmiszeripari vállalkozó vagy importőr számára megtiltja az élelmiszereknek az azokra vonatkozó olyan információkkal történő forgalmazását vagy reklámozását, amelyek nem felelnek meg az 1169/2011 rendelet 7. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 7. cikke (1) bekezdése követelményeinek. Az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján az élelmiszerre vonatkozó tájékoztatás nem tévesztheti meg a fogyasztót, különösen az élelmiszer olyan jellemzői, mint a származási országa vagy eredetének helye tekintetében.
- 34 A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) megállapítja, hogy e rendelkezéseknek megfelelően a megtévesztő jelleg elismerhető mind az LFGB 11. §-a (1) bekezdése első és második mondata 1. pontjának az alapügy tényállásának időpontját megelőző változata alapján, mind pedig az LFGB – 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett – 11. §-a (1) bekezdésének 1. pontja alapján.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 35 A Zentrale, az alapeljárás felperese, azt kifogásolja, hogy a Prime Champ termesztett gombákat „Származási hely: Németország” jelöléssel termeszt és forgalmaz, holott további információk hiányában a származási ország ilyen feltüntetése megtévesztő.

- 36 A kérdést előterjesztő bíróság a következőképpen írja le az alapügyben szóban forgó termesztett gombák termesztésének folyamatát. Első lépésben Belgiumban és Hollandiában hét-tizenegy nap alatt összedarabolják és összekeverik a komposzthoz szükséges alapanyagokat. A termesztés második lépéseként Hollandiában öt-hat nap alatt pasztörizálják és előkészítik a komposztot. A termesztés harmadik lépésében tizenöt nap alatt a komposztba fecskendezik a micéliumot (a gombaspórákat). A negyedik szakasz során Hollandiában megkezdik a termőtest tőzeg- és mészréteggel borított ládában történő növesztését, melynek során a gombák tíz-tizenegy nap alatt 3 mm-esre nőnek. A ládákat körülbelül tizenöt nap után Németországba szállítják, ahol a Prime Champ üzemében egy-öt nap után az első, majd tíz-tizenöt nap után a második betakarításra kerül sor.
- 37 A pert megelőző szakaszban a Zentrale 2013 decemberében felszólító levelet küldött a Prime Champnak. Ezt követően keresetet nyújtott be a Landgerichthez (regionális bíróság, Németország), és kérte, hogy kényszerítő bírság terhe mellett rendeljék el a Prime Champnak, hogy szüntesse meg a termesztett gombák „Származási hely: Németország” jelöléssel való kínálatát és/vagy kereskedelmi forgalomba hozatalát, azzal az indokkal, hogy a termesztés és a megművelés lényeges szakaszaira nem Németországban került sor.
- 38 A Landgericht (regionális bíróság) a keresetet elutasította, és a fellebbezést is elutasították. A Zentrale felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) elé.
- 39 A kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy a fellebbviteli bíróság megállapításai szerint a Prime Champ által a gombák forgalmazása során használt jelölés, vagyis a „Származási hely: Németország” alkalmas lehet a fogyasztók megtévesztésére, mivel az érintett közönség ebből azt a következtetést vonja le, hogy nemcsak a betakarítás, hanem a termesztés teljes folyamata Németországban történt. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) felülvizsgálati kérelmet elbíráló bírósággént kötve van e ténymegállapításokhoz.
- 40 A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) továbbá pontosítja, hogy mivel a Zentrale a jogsértés megszüntetése iránti, hivatkozott igényt a visszaesés kockázatára alapítja (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb [a tisztességtelen versenyről szóló törvény] 8. §-a (1) bekezdésének első mondata), a kereset csak akkor megalapozott, ha a Prime Champ kifogásolt magatartása mind a tényállás időpontjában, a 2013. évben, mind a felülvizsgálati kérelem szakaszában hozott határozat időpontjában jogellenes volt. Egyébiránt e törvény 12. §-a (1) bekezdésének második mondatában előírt, a felszólítás költségeinek a megtérítésére való jogosultság a felszólítás 2013. decemberi időpontjában fennálló jogi helyzettől függ.
- 41 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a vámrendeletek vizsgálatából kitűnik, hogy a gombák származási országának Németországnak kell lennie. Mindazonáltal e bíróságban felmerül a kérdés, hogy milyen kapcsolat áll fenn a fogyasztók számára értékesítésre szánt friss gyümölcsök és zöldségek származási országára vonatkozó, a vám, a mezőgazdaság és a fogyasztóvédelem területén elfogadott különböző uniós jogi eszközök között annak megállapítása céljából, hogy a címkézésre vonatkozó olyan különös rendelkezések, mint amelyeket az 543/2011 végrehajtási rendelet a mezőgazdaság területén előír, elsőbbséget élveznek-e az 1169/2011 rendeletnek a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozó előírásaival szemben.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróságnak afelől is kétsége van, hogy a jogsértés megszüntetése – származási országra vonatkozó jelölések megtévesztő jellege miatti – elrendelésének az elkerülése céljából valamely termelő kiegészítheti-e a származási országra vonatkozó jelölést azáltal, hogy feltünteti a más tagállamokban elvégzett termesztési lépésekre vonatkozó információt.

- 43 E körülmények között a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A származási ország 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdése és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmának meghatározásához figyelembe kell-e venni a [Közösségi] Vámkódex 23. és azt követő cikkeiben és az Uniós Vámkódex 60. cikkében foglalt fogalommeghatározásokat?
 - 2) A belföldön betakarított termesztett gombák belföldi eredetűek-e a [Közösségi Vámkódex] 23. cikke és az [Uniós Vámkódex] 60. cikkének (1) bekezdése értelmében, amennyiben a termesztés lényeges fázisaira az Európai Unió más tagállamában kerül sor, és a termesztett gombákat csak az első betakarítást megelőző három vagy annál kevesebb nappal korábban hozták belföldre?
 - 3) Alkalmazni kell-e a 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott megtévesztési tilalmat a származási hely 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetése során?
 - 4) A 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában tilalmazott megtévesztés elkerülése érdekében feltüntethetőek-e az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt, a származási helyet magyarázó információk?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 44 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdését és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a mezőgazdaság területére vonatkozó e rendelkezésekben említett „származási ország” fogalmának a meghatározásához a Közösségi Vámkódex 23. és azt követő cikkeiben, valamint az Uniós Vámkódex 60. cikkében szereplő fogalommeghatározásokat kell alapul venni.
- 45 A Zentrale szerint az EUM-Szerződés mezőgazdaságra vonatkozó rendelkezései nem teremtenek szoros kapcsolatot az ezen alapuló másodlagos jog és a vámjogszabályok között. Azzal érvel azonban, hogy az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében szereplő „származási ország” fogalmát e rendelkezések értelme és célja fényében kell értelmezni. Védeni kell ugyanis a fogyasztókat, és lehetőséget kell adni számukra arra, hogy tájékozott vásárlói döntés hozzanak. A Zentrale példaként említi az állati termékeket, amelyek esetében az 1337/2013 végrehajtási rendelet meghatározza a címkén feltüntetendő különböző információkat a célból, hogy a fogyasztókat megfelelően tájékoztassák e hús származásáról.
- 46 Meg kell állapítani, hogy az 1234/2007 és az 1308/2013 rendelet nem határozza meg a rendelkezéseik értelmében vett „származási ország” fogalmát. Mindazonáltal a vámjogszabályok kifejezetten megállapítják a kérdést előterjesztő bíróság által említett e mezőgazdasági rendelkezésekkel fennálló kapcsolatot. Az Uniós Vámkódex 59. cikkének c) pontja értelmében ugyanis e kódex 60. és 61. cikkében az áruk nem preferenciális származásának a meghatározására előírt szabályok alkalmazandók egyéb, az áruk származásával kapcsolatos olyan uniós intézkedésekre, mint az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdése és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdése.

- 47 Kétségtelen, hogy az Unió Vámkódex 59. cikke c) pontjának megfelelő rendelkezés nem szerepelt a Közösségi Vámkódexben. Ez utóbbi azonban nem tartalmazott olyan rendelkezést sem, amellyel ellentétes lenne a zöldek nem preferenciális származásának a meghatározására vonatkozó szabályoknak az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésével és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben történő alkalmazása.
- 48 Ráadásul mind az 1234/2007 rendelet, mind az 1308/2013 rendelet, különösen az e rendeletekkel érintett termékekre vonatkozó I. mellékletük a Kombinált Nomenklatúrára utal. Ezenkívül az 1234/2007 rendelet 113a. cikke (1) bekezdésének és az 1308/2013 rendelet 76. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseit, amelyek a származási ország azonos kifejezésekkel való feltüntetésének a szükségességét írják elő, ellenkező rendelkezés hiányában ugyanúgy kell értelmezni.
- 49 Ezen értelmezést megerősíti az 1169/2011 rendelet, amelynek célja az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásra vonatkozó magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása, és amelynek a 2. cikke (3) bekezdése valamely élelmiszer származási országának a meghatározása érdekében a nem preferenciális származás meghatározásának szabályaira, azaz a Közösségi Vámkódex 23–26. cikkére utal. Az 1169/2011 rendelet (33) preambulumbekkezdésében az uniós jogalkotó e döntését igazolja az, hogy e szabályok „élelmiszer-vállalkozások és hatóságok által jól ismert[ek], ami megkönnyíti azok végrehajtását”.
- 50 Az említett (33) preambulumbekkezdésben hivatkozott indok érvényes az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésére, valamint az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésére is. A származási ország kötelező feltüntetésének ugyanis a megfelelő rendelkezések hatékony érvényesülése és a következetességre való törekvés érdekében ugyanazon fogalom meghatározásokon kell alapulnia, legyen szó a vám, a mezőgazdaság vagy a fogyasztóvédelem területéről.
- 51 Az első kérdésre ezért azt a választ kell adni, hogy az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdését és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a mezőgazdaság területére vonatkozó e rendelkezésekben említett „származási ország” fogalmának a meghatározásához az áruk nem preferenciális származásának a meghatározására vonatkozó vámrendeleteket, vagyis a Közösségi Vámkódex 23. és azt követő cikkeit, valamint az Unió Vámkódex 60. cikkét kell alapul venni.

A második kérdésről

- 52 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a nemzeti területen betakarított, termesztett gombák a Közösségi Vámkódex 23. cikke és az Unió Vámkódex 60. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „országból” származnak-e, amennyiben a termesztés lényeges szakaszaira az Unió más tagállamaiban került sor, és a termesztett gombákat csak legfeljebb három nappal az első betakarítást megelőzően szállították belföldre.
- 53 A Zentrale azzal érvel, hogy a Közösségi Vámkódex 23. cikkének alkalmazása attól a feltételtől függ, hogy az érintett árut teljes egészében egy adott országban állítsák elő. Azt is megjegyzi, hogy a Vámkódex 24. cikke arra az esetre vonatkozik, amikor ezen áru előállításában több ország vett részt. A Zentrale úgy véli, hogy a jogalkotó abból az elvből indult ki, hogy valamely növényt csak abban az országban lehet „betakarítani”, amelyben azt el is ültették, és amelynek a területéhez az kapcsolódik. Márpedig ez a feltételezés nem igazolódik az alapügyben a gombák esetében, mivel azokat egy adott országban ültették egy földdel teli, szállítható konténerbe, és egy másik országban vették ki ebből a földből.

- 54 A Zentrale állításával ellentétben nem alkalmazhatók a Közöségi Vámkódex 24. cikkében és az Unió Vámkódex 60. cikkének (2) bekezdésében előírt, a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 32. cikkével összefüggésben értelmezett szabályok, amelyek olyan áruk származására vonatkoznak, amelyeknek az előállításában több ország vagy terület vett részt.
- 55 A Közöségi Vámkódex 23. cikkének (1) bekezdése és az Unió Vámkódex 60. cikkének (1) bekezdése alapján ugyanis a teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított árut az abból az országból vagy területről származónak kell tekinteni. A Közöségi Vámkódex 23. cikkének (2) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy teljes egészében valamely országban létrejött vagy előállított áruk „az ott betakarított növényi termények”. Hasonlóképpen, a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 31. cikkének b) pontja előírja, hogy teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított árunak minősülnek „az ott betakarított növényi termékek”.
- 56 Amint a Bizottság megjegyzi, a „betakarítás” kifejezésnek a növényi termékekkel kapcsolatos meghatározása egyáltalán nem szerepel a hivatkozott vámrendeletekben. E kifejezés meghatározása érdekében figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet (HL 1987. L 256., 1. o.) I. mellékletében szereplő, a 2013. október 4-i 1001/2013/EU bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2013. L 290., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 100., 13. o.) módosított Kombinált Nomenklatúra 0709 vámtarifaszáma értelmében a termesztett gombák abban az időpontban válnak „friss” zöldségfélévé, amikor leválasztják őket az alapról. E 0709 vámtarifaszám az 1234/2007 rendelet I. mellékletének IX. részében, valamint az 1308/2013 rendelet I. mellékletének IX. részében említett „más zöldség[re] frissen vagy hűtve” irányul, és magában foglalja a „Gombák” elnevezésű 0709 51 vámtarifaalszámot.
- 57 Bár az 1169/2011 rendelet 26. cikke (2) bekezdésének b) pontján alapuló 1337/2013 végrehajtási rendelet előírta a címkén különböző információknak a friss, hűtött vagy fagyasztott sertés-, juh-, kecske- és baromfihús származására vonatkozóan a fogyasztók megfelelő tájékoztatása céljából történő feltüntetését, meg kell állapítani, hogy egyetlen végrehajtási rendelet sem írt elő olyan hasonló szabályokat, amelyek a gombák származási országát illetően e rendelet 26. cikke (2) bekezdésének a) pontján alapulhattak volna.
- 58 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 31. cikkének b) pontjával összefüggésben értelmezett Közöségi Vámkódex 23. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének b) pontját, valamint az Unió Vámkódex 60. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a termesztett gombák származási országa az e rendelkezések értelmében vett betakarítási helyük szerinti ország, függetlenül attól, hogy a termesztés lényeges szakaszaira az Unió más tagállamaiban került sor, és hogy a termesztett gombákat csak legfeljebb három nappal az első betakarítást megelőzően szállították a betakarítás területére.

A harmadik kérdésről

- 59 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy miként kapcsolódik a 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontja és az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontja, amelyek a fogyasztó megtévesztésének tilalmát írják elő, az 1234/2007 rendelet 113a. cikke (1) bekezdésének és az 1308/2013 rendelet 76. cikke (1) bekezdésének az alkalmazásához, amely rendelkezések a származási ország feltüntetésére vonatkoznak.
- 60 Amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutatott, az e kérdésre adandó válaszhoz az 1169/2011 rendelet 1. cikke (4) bekezdésének az értelmezése szükséges, amely rendelkezés szerint e rendelet a bizonyos élelmiszerekre alkalmazandó különös uniós rendelkezésekben előírt címkézési követelmények sérelme nélkül alkalmazandó. E bíróság azt kérdezi, hogy a „sérelem nélkül” kifejezés azt jelenti-e, hogy

a címkézésre vonatkozó különös rendelkezések elsőbbséget élveznek, ami azt jelenti, hogy nem alkalmazandó a többek között az 1169/2011 rendelet 7. cikkében előírt, megtévesztés általános tilalma, vagy hogy az érintett szabályokat együttesen kell-e alkalmazni.

- 61 Amint az első kérdésre adott válaszból kitűnik, a friss zöldségeknek a mezőgazdasági szabályok, vagyis az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdése és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdése értelmében vett származásának a meghatározása a vámrendeletek rendelkezésein, vagyis a Közösségi Vámkódex 23. és azt követő cikkein, valamint az Unió Vámkódex 60. cikkén alapul.
- 62 Hasonlóképpen, az 1169/2011 rendelet 2. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy e rendelet alkalmazásában az élelmiszer származási országa az élelmiszernek a Közösségi Vámkódex 23–26. cikkével összhangban meghatározott származását jelenti.
- 63 Számos rendelkezés lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy egyedi szabályokat fogadjon el. A mezőgazdasági előírásokkal kapcsolatban különösen az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (4) bekezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a termékek gyümölcs- és zöldségágazatban történő forgalmazására vonatkozó kiegészítő követelményeket illetően. A Bizottság azonban a tárgyaláson elismerte, hogy a termesztett gombákra vonatkozó információk tekintetében egyetlen felhatalmazáson alapuló jogi aktust sem fogadott el.
- 64 Az 1169/2011 rendelet 26. cikke előírja továbbá az élelmiszerek származási országának vagy eredete helyének a feltüntetésére vonatkozó egyedi szabályok elfogadásának a lehetőségét. A Bizottság így elfogadta a húsokra vonatkozó 1337/2013 végrehajtási rendeletet, valamint az élelmiszerek elsődleges összetevőjére vonatkozó 2018/775 végrehajtási rendeletet. A Bizottság ugyanakkor azt is elismerte, hogy semmiféle egyedi szabályt nem fogadott el a gombák származására vonatkozóan.
- 65 A Bizottság azzal érvelt, hogy az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdése a) pontjának az együttes és kiegészítő alkalmazásának elvéből indul ki, abban az értelemben, hogy e rendelkezés elsőbbséget élvez a mezőgazdasági előírások és a vámrendeletekkel szemben. Ugyanis, bár a mezőgazdasági szabályozás jelentőséget tulajdonít a fogyasztók védelmének is, főképp az 1169/2011 rendelet célkitűzése a fogyasztók jobb tájékoztatása és védelme. A Bizottság azt állítja, hogy ennél fogva az 1169/2011 rendeletben előírt, a fogyasztók megtévesztésére vonatkozó tilalom kiegészítő alkalmazására szükség van a fogyasztók védelmének magas szintjére vonatkozó, az elsődleges uniós jogban, vagyis az Európai Unió Alapjogi Chartája 38. cikkében megállapított cél eléréséhez. A Bizottság szerint a fogyasztók megtévesztése esetén csak a nemzeti bíróság határozhatja meg, hogy a termelő mely kiegészítő vagy korrekciós információi szükségesek és megfelelőek a megtévesztés kiküszöböléséhez.
- 66 Először is meg kell jegyezni, hogy az 1169/2011 rendelet – az általa hatályon kívül helyezett 2000/13 irányelvhez hasonlóan –, amint annak 1. cikke (1) bekezdésének szövegéből kitűnik, „alaprendelkezéseket” állapít meg a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatására vonatkozóan. Ennek alapján e rendelet a III. fejezetében különösen e területre vonatkozó „általános követelményeket” ír elő, amint az említett fejezet elnevezése is mutatja, amelyek között szerepel az a követelmény, hogy „az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás nem lehet megtévesztő, különösen az élelmiszer [...] származási országa” tekintetében.
- 67 Az 1169/2011 rendelet a IV. fejezetében is megfogalmaz olyan pontosabb szabályokat, amelyek bizonyos információk feltüntetésére vonatkozó kötelezettséget írnak elő. Ezen információk között szerepel a származási ország, „amennyiben azt [e rendelet] 26. cikke előírja”, amint az az említett rendelet 9. cikke (1) bekezdésének i. alpontjából kitűnik. E 26. cikk értelmében kötelező feltüntetni a származási országot különösen „abban az esetben, ha ezek feltüntetésének elmulasztása félrevezethetné a fogyasztókat”.

- 68 Másodszer az uniós jogalkotó az 1169/2011 rendelet 1. cikkének (4) bekezdésében kifejezetten előírta azt a fenntartást, hogy ezen alapszöveg a különös uniós rendelkezésekben az élelmiszerekre vonatkozó címkézési követelmények sérelme nélkül alkalmazandó. Hasonlóképpen, e rendelet 26. cikke az ebben előírt címkézésre vonatkozó különös kötelezettségek tekintetében megismételte az e rendelet 1. cikkének (4) bekezdésében általános jelleggel megfogalmazott azon fenntartást, hogy e rendelet az egyedi uniós rendelkezésekben előírt egyéb élelmiszercímkézési követelmények sérelme nélkül alkalmazandó.
- 69 Az 1169/2011 rendelet 1. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy „a meghatározott élelmiszerekre alkalmazandó külön[ös] uniós rendelkezésekben előírt jelölési követelmények sérelme nélkül” szöveg az uniós jogalkotó vagy a Bizottság által elfogadott olyan egységes rendelkezésekre irányul, mint a vám- és a mezőgazdasági szabályozások. Az ilyen szabályozások nem tartoznak e rendelet 7. cikke (1) bekezdése a) pontjának a hatálya alá.
- 70 Amint a főtanácsnok az indítványának 75. pontjában megjegyezte, a 2000/13 irányelvet ugyanúgy kell értelmezni, mint az 1169/2011 rendeletet.
- 71 Ugyanis, jóllehet ezen irányelv nem hivatkozik a vámszabályozásra az élelmiszerek származásának a meghatározására céljából, a többek között a gyümölcsökre és zöldségekre alkalmazandó szabályozás, és különösen az 1234/2007 rendelet 113a. cikke alapján e termékek csak akkor hozhatók forgalomba, ha a származási országot feltüntetik, amely országot – amint az a jelen ítélet 51. pontjából kitűnik – a vámszabályozásra való hivatkozással határozzák meg.
- 72 Márpedig, amennyiben a származási országnak a vámszabályozásra való utalással történő feltüntetésének köszönhetően megengedett az érintett termék forgalomba hozatala, nem tekinthető úgy, hogy az ilyen jelölés önmagában alkalmas lehet a vásárlónak a 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett megtévesztésére.
- 73 Következésképpen a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a fogyasztóknak az élelmiszerek származási országa tekintetében történő megtévesztésére vonatkozóan a 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában megállapított általános tilalom nem alkalmazandó a friss gyümölcsök és zöldségek tekintetében a származási országnak az 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetésére.

A negyedik kérdésről

- 74 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a fogyasztók 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában tilalmazott megtévesztésének elkerülése érdekében a származási ország 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetése kiegészíthető-e magyarázó információkkal.
- 75 Amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és az alapeljárásban részt vevő felek, a német kormány, valamint a Bizottság észrevételeiből kitűnik, a negyedik kérdés arra a lehetőségre vonatkozik, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó szabályok alkalmazásában a termelőkre különleges tájékoztatási kötelezettséget írjanak elő, ha a Közösségi Vámkódex 23. cikkében és az Uniós Vámkódex 60. cikkében meghatározott származási ország feltüntetése a fogyasztó megtévesztésére alkalmasnak tekinthető.
- 76 E tekintetben meg kell állapítani, amint a főtanácsnok az indítványának 82. pontjában szintén megjegyezte, hogy az 1169/2011 rendelet 2. cikkének (3) bekezdésében az uniós jogalkotó a Közösségi Vámkódex 23–26. cikkére való utalással világosan és pontosan határozta meg valamely élelmiszer

származási országát. A növényi termékek, köztük a gombák esetében a jogalkotó így megállapította, hogy e termékek származási országa a betakarításuk helye szerinti ország, függetlenül azok előállításának helyétől.

- 77 A fenti megállapítások összességéből következik, hogy a fogyasztók 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában tilalmazott megtévesztésének az elkerülése érdekében nem írhatók elő magyarázó információk a származási ország 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetésének kiegészítésére. Amint a főtanácsnok az indítványának 87. pontjában megjegyezte, a 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontját azonos módon kell értelmezni.
- 78 A negyedik kérdésre ezért azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy a fogyasztók 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában tilalmazott megtévesztésének az elkerülése érdekében nem írhatók elő magyarázó információk a származási ország 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetésének a kiegészítésére.

A költségekről

- 79 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2008. április 14-i 361/2008/EK tanácsi rendelettel módosított, a mezőgazdasági piacok közös szervezésének létrehozásáról, valamint egyes mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2007. október 22-i 1234/2007/EK tanácsi rendelet 113a. cikkének (1) bekezdését és a mezőgazdasági termékpiacon közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 76. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésekben említett „származási ország” fogalmának a meghatározásához az áruk nem preferenciális származásának a meghatározására vonatkozó vámrendeleteket, vagyis a Közöségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 23. és azt követő cikkeit, valamint az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkét kell alapul venni.
- 2) A 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 31. cikkének b) pontjával összefüggésben értelmezett 2913/92 rendelet 23. cikkének (1) bekezdését és (2) bekezdésének b) pontját, valamint a 952/2013 rendelet 60. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a termesztett gombák származási országa az e rendelkezések értelmében vett betakarítási helyük szerinti ország, függetlenül attól, hogy a termesztés lényeges szakaszaira az Unió más tagállamaiban került sor, és hogy a termesztett gombákat csak legfeljebb három nappal az első betakarítást megelőzően szállították a betakarítás területére.

- 3) A fogyasztóknak az élelmiszerek származási országa tekintetében történő megtévesztésére vonatkozóan az élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról, az 1924/2006/EK és az 1925/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról és a 87/250/EGK bizottsági irányelv, a 90/496/EGK tanácsi irányelv, az 1999/10/EK bizottsági irányelv, a 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2002/67/EK és a 2008/5/EK bizottsági irányelv és a 608/2004/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. október 25-i 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában megállapított általános tilalom nem alkalmazandó a friss gyümölcsök és zöldségek tekintetében a származási országnak a 361/2008/EK rendelettel módosított 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetésére.
- 4) Az uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy a fogyasztók 2000/13 irányelv 2. cikke (1) bekezdése a) pontjának i. alpontjában és az 1169/2011 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének a) pontjában tilalmazott megtévesztésének az elkerülése érdekében nem írhatók elő magyarázó információk a származási országnak a 361/2008 rendelettel módosított 1234/2007 rendelet 113a. cikkének (1) bekezdésében és az 1308/2013 rendelet 76. cikkének (1) bekezdésében előírt feltüntetésének a kiegészítésére.

Aláírások